



ПРОСТОРОВА ЕКОНОМІКА

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економічна аналітика
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	3 курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити/120 годин (лекції: 18 год, практичні: 36 год, СРС: 66 год) 1 лекція (2 години) 1 раз на два тижні; 1 практичне заняття (2 години) 1 раз на тиждень
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік/ модульна контрольна робота
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Вовк Ольга Миколаївна професор кафедри економічної кібернетики, доктор економічних наук, професор, контактні дані: робочий кабінет (сайт): https://ecocyber.fmm.kpi.ua/uk/vovk-olga-mykolayivna/ e-mail: vovk.olha@lil.kpi.ua Telegram: 0971011767 (Olha Vovk) Практичні заняття: Вовк Ольга Миколаївна професор кафедри економічної кібернетики, доктор економічних наук, професор, контактні дані: робочий кабінет (сайт): https://ecocyber.fmm.kpi.ua/uk/vovk-olga-mykolayivna/ e-mail: vovk.olha@lil.kpi.ua Telegram: 0971011767 (Olha Vovk)
Розміщення курсу	Платформа дистанційного навчання «Сікорський»: Google classroom: https://classroom.google.com/c/NzEwODgzNDIzMDAw АС «Електронний Кампус» https://campus.kpi.ua Електронний архів наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ELAKPI): https://ela.kpi.ua

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Сучасні напрями розвитку теорії та методології просторової економіки формуються структурними змінами в розподілі ресурсів й капіталів, розширенням інформаційно-цифровізаційних технологій здійснення економічної діяльності та проведення її аналітики, що формує нові віртуальні нашарування й цифрові сфери в економічних системах, провокує потребу в формуванні компетенцій для застосування нових технологій інтелектуалізації економічних систем, котрі дозволяють більш поглиблено аналізувати стан і зміни просторової архітектури економічних систем. Тому сучасні аналітики-економісти для забезпечення високої конкурентоспроможності на ринках праці необхідно опанувати та посилювати компетенції щодо аналітики, прогнозування трансформації просторової економічної системи, застосовувати сучасний інструментарій для обґрунтування стратегій сталого розвитку в умовах економічного простору.

Метою дисципліни є формування у студентів здатності до аналітики й формалізації детермінант, закономірностей та принципів формування розвитку економічного простору мікро-, мезо-, макро- та мега- масштабів на засадах стратегічного управління та забезпечення сталого розвитку.

Предметом дисципліни є архітектура та процеси трансформації у просторовій економічній системі, що дозволяють сформулювати комплексність та системність економічного мислення.

Викладання навчальної дисципліни зорієнтоване на формування та підсилення у здобувачів ряду компетентностей та результатів навчання:

Компетентності, на формування яких зорієнтована дисципліна:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері діагностики економічного простору.
- Здатність застосовувати інструментарій прогнозування змін у просторовій економіці для обґрунтування рішень щодо управління просторовим розвитком економічних систем;
- здатність обґрунтовувати стратегії та програми сталого розвитку в умовах економічного простору.

Результати навчання:

- Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро-, мезо- та макроекономіки;
- Проводити аналіз та обґрунтовувати напрями розвитку економіки та її суб'єктів на основі об'єктивних економічних законів ринку, методів математичного моделювання динаміки економічних показників і процесів;
- Застосовувати знання та методичне забезпечення в управлінні економічним простором, вмінні формалізувати закономірності та принципи розвитку світової та локальної економіки на засадах інституційного регулювання міжнародними та національними економічними суб'єктами, стратегічного управління та забезпечення сталого розвитку ;
- Знати та використовувати прикладні методи аналізу для оцінювання, обґрунтування управлінських рішень щодо просторового розвитку економічних систем.

М'які навички (Soft skills): навички критичного мислення, структурного аналізу, просторового і стратегічного бачення, відкритість до нових знань, навички саморозвитку.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Пререквізити: дисципліна потребує загальних знань з економічної теорії, базові знання з галузевої та монетарної економіки, мікроекономіки, макроекономіки, макро- та мікроекономічного аналізу, економіки підприємства, структурно-функціонального аналізу економічних систем.

Постреквізити: у подальшому дисципліна буде корисною для опанування освітніх компонент «Прогнозування соціально-економічних процесів», «Економічна аналітика», «Переддипломна практика» і «Дипломне проектування».

3. Зміст навчальної дисципліни

Перелік тем навчальної дисципліни:

- Тема 1. Теоретичні засади просторової економіки;
- Тема 2. Теорії та концепції просторової організації економічних систем;
- Тема 3. Глобальні та локальні економічні простори;
- Тема 4. Архітектура економічного простору суб'єктів господарювання;
- Тема 5. Інституційне регулювання в просторовій економіці;
- Тема 6. Теоретичні засади оцінювання економічного простору;
- Тема 7. Управління просторовим розвитком економічних систем.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Секторальна економіка: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів другого магістерського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка і бізнес» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. В. Шашина. - Електронні текстові дані (1 файл: 1,37 Мбайт). - Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. - 118 с. - URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/69700>

2. Тренди та моделі розвитку світової економіки. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент міжнародного бізнесу» другого (магістерського) рівня вищої освіти / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : В. В. Дергачова, В. Я. Голюк. – Електронні текстові дані (1 файл: 1.83 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 151 с. URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/49829>

Додаткова література

1. Просторова організація бізнесу в регіонах України: форми та механізми регулювання: монографія у 2-х томах. Т.1. /НАН України. Державна установа «Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долишнього НАН України; наук. Ред. М.І. Мельник. Львів. 2019. С. 377. URL: <https://ird.gov.ua/irdp/p20190003.pdf>

2. Вітюк А. В. Ідентифікація змісту та значення просторового розвитку підприємства БІЗНЕСІНФОРМ № 1. 2020. С. 359-366. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2020-1_0-pages-359_366.pdf

3. Відбудова для розвитку: зарубіжний досвід та українські перспективи : міжнародна колективна монографія / [редколегія, голова – д.е.н. В.В.Небрат] ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2023. – 571 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/08/Reconstruction-for-development.pdf>

4. Глобалізаційні процеси у світовій економіці: виклики та можливості для України : колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. О.О. Борзенко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозів. НАН України». – Електрон. дані. – К., 2022. – 264 с. : табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/Globalizaciyniproceny-u-svitoviy-economici.pdf>

5. Економічні суперечності глобалізації та локалізації в умовах гібридної війни та післявоєнної реконструкції: монографія / за ред. академіка Гриценка А. А. ; НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України». – Електрон. дані. – К., 2022. – 636 с. : табл., рис. – Режим доступу : <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Еc-superech-globaliz-ta-localizv-umohah-gibryd-viyny.pdf>

6. Надоленко Г.О., Залізню В.П., Вовк О.М. Економічна безпека при відновленні конкурентоспроможності України. – К.7БЦ., 2024. – 300 с.

7. Микитенко, В. В. Алгоритмізація управлінських дій із реконструктивної просторової організації господарських систем України / Микитенко В. В., Чупріна М. О. // Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. - 2024. - Випуск 5. - С. 109-131. URI: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/68169>

8. Vovk, O., Tulchynska, S., Popelo, O., Tulchynskiy, R., & Tkachenko, T. Economic and Mathematical Modeling of the Integration Impact of Modernization on Increasing the Enterprise Competitiveness.

Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 43(3), (2021) 383-389. <https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2618/1737>

9. Дергалюк, М. О. Організаційно-економічне забезпечення потенціалоформуючого простору регіонів в умовах цифровізації / Дергалюк М. О., Тульчинська С. О. // Проблеми та перспективи економіки та управління: науковий журнал. – 2022. – № 4(32) . – С. 218-225. URI:<https://ela.kpi.ua/handle/123456789/66798>

10.

Інформаційні ресурси

1. Аналітична система YouControl URL: <https://youcontrol.com.ua/>
2. Сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
3. Сайт Міністерства економіки України. URL: <http://www.me.gov.ua>.
4. Сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
5. Сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методи навчання:

Методи організації навчання: лекції; проблемні лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота.

Загальні методи навчання: метод проблемного викладу; пояснювальний та евристичний методи, спонукальний метод викладання; практико-орієнтованого навчання, відтворювальний метод під час виконанні модульної контрольної роботи.

Спеціальні методи навчання: розв'язування аналітичних задач, командна робота, розрахунково-аналітичні завдання, дискусія.

Елементи і прийоми: критичного мислення, тренінги, тренінги від практиків, методи структурного та ситуаційного аналізу, презентації.

Метод дистанційного навчання – для інтерактивної взаємодії здобувачів та викладачів в синхронному (Google Meet) та асинхронному (Google Workspace) режимі

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль: оцінювання аналітичних завдань, опитування, тестування, презентація, аналітична доповідь, модульна контрольна робота.

Календарний контроль: перша та друга атестація.

Семестровий контроль: залік.

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 18годин лекційних (Л) один раз на два тижні та 36 годин практичних занять (П) один раз на тиждень, модульний контроль.

Тиж-день навчання	Розподіл годин			Назви розділів, тем	Зміст занять та самостійної роботи здобувачів	Контрольні заходи
	Л	П	СР			
1	2	3	4	5	6	7
1-2	2	4	8	Тема 1. Теоретичні засади просторової економіки	Л1. Просторова економіка як об'єкт досліджень. Просторова інтеграція економічних систем. Просторова організація бізнесу. Просторовий розвиток підприємств СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами	Тестування, опитування, виконання аналітичного завдання

					<p>П1. Основні поняття просторової економіки. Класифікація форм просторової організації бізнесу. Навчальні завдання: Опитування за тематикою лекції. Приклади рішення задач з аналізу просторового потенціалу розвитку підприємств СР. Підготовка до опитування.</p> <p>П2. Просторова інтеграція бізнесу: поняття, форми. Принципи та закономірності інтеграції в просторовій економіці. Класифікація чинників просторової організації бізнесу за характером дії на економічний простір України. Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Аналітичне завдання з оцінки інтегрованості ринку. СР. Ознайомлення з прикладами просторової організації та інтеграції. Підготовка до опитування та тестування.</p>	
3-4	2	4	8	<p>Тема 2. Теорії та концепції просторової організації економічних систем</p>	<p>Л 1. Основні поняття теорії регіоналістики. Концептуальні положення та еволюція теорії геоekonomіки. Концепції просторової локації економічних систем. Сучасні теорії регіональної економіки. Наукові засади теорії формування просторових кластерів СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Основні поняття теорії регіоналістики. Концептуальні положення та еволюція теорії геоekonomіки. Концепції просторової локації економічних систем. Навчальні завдання: Опитування за тематикою лекції. СР. Підготовка до опитування.</p> <p>П2. Сучасні теорії регіональної економіки. Наукові засади теорії формування просторових кластерів. Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Аналітичне завдання з оцінки інноваційних кластерів . СР. Ознайомлення з прикладами побудови регіональних економічних систем, кластерами в економічному просторі. Підготовка до опитування та тестування.</p>	Тестування, опитування, виконання аналітичного завдання
5-6	2	4	8	<p>Тема 3. Глобальні та локальні економічні простори</p>	<p>Л1. Розвиток теорії економічного районування Сучасні теоретичні проблеми економічного районування.. Економічні райони та територіальна організація господарства України. Міжнародна економічна інтеграція, її суть, види, типи та форми. СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Розвиток теорії економічного районування Сучасні теоретичні проблеми економічного районування. Навчальні завдання: Опитування за тематикою лекції. Практичний кейс з аналізу економічних районів СР. Підготовка до опитування.</p> <p>П2. Економічні райони та територіальна організація господарства України. Міжнародна економічна інтеграція, її суть, види, типи та форми. Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Аналітичне завдання з аналізу динаміки розвитку регіонів. СР. Ознайомлення з прикладами просторової організації та інтеграції. Підготовка до опитування та тестування.</p>	Тестування, опитування, виконання аналітичного завдання, практичного кейсу

7-8	2	4	8	<p>Тема 4. Архітектоніка економічного простору суб'єктів господарювання</p>	<p>Л1. Фактори розміщення продуктивних сил і формування регіональної економіки. Вплив факторів регіонального розвитку на розміщення підприємства на території регіону. Економічні райони. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. Міжнародна інтеграція та глобалізація ринків. Вільні економічні зони як інструмент інвестиційного механізму регіональної політики. СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Фактори розміщення продуктивних сил і формування регіональної економіки. Вплив факторів регіонального розвитку на розміщення підприємства на території регіону. Економічні райони. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення. Аналітичне завдання зі SWOT-аналізу розвитку економічних районів. Навчальні завдання: Опитування за тематикою лекції. СР. Підготовка до опитування.</p> <p>П2. Міжнародна інтеграція та глобалізація ринків. Вільні економічні зони як інструмент інвестиційного механізму регіональної політики. Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Аналітичне завдання з аналітики динаміки змін у міжнародному економічному просторі. СР. Ознайомлення з прикладами трансформації міжнародного економічного простору. Підготовка до опитування та тестування.</p>	Тестування, опитування, виконання аналітичного завдання
9		2	2	Теми 1- 4	Модульна контрольна робота, частина 1 (МКР)	Оцінювання ПРН за Т. 1-4
10-11	2	4	8	<p>Тема 5. Інституційне регулювання в просторовій економіці</p>	<p>Л1. Методи, інститути, важелі реалізації економічної політики в просторі. Інституційний механізм регулювання в просторовій економіці. Механізм міжбюджетних та податково-бюджетних відносин реалізації просторової економічної політики. Визначення регіональної політики, її мета і завдання. Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики. СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Методи, інститути, важелі реалізації економічної політики в просторі. Інституційний механізм регулювання в просторовій економіці. Механізм міжбюджетних та податково-бюджетних відносин реалізації просторової економічної політики. Навчальні завдання: Опитування за тематикою лекції. СР. Підготовка до опитування.</p> <p>П2. Визначення регіональної політики, її мета і завдання. Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики. Інституційне регулювання економічного розвитку територій в Україні Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Аналітичне завдання з оцінки інтегрованості ринку. СР. Ознайомлення з прикладами інституційного стимулювання економічного розвитку територій. Підготовка до опитування та тестування.</p>	Тестування, виконання аналітичного завдання
12-14	4	4	8	<p>Тема 6. Теоретичні засади оцінювання</p>	<p>Л1. Регіональна економічна діагностика. Регіональні рахунки. Кон'юнктурний аналіз регіональної економіки Національні та міжнародні індекси розвитку територій. Методи аналізу кластеризації регіонів</p>	Тестування, виконання аналітичної презентації, практичного

				економічного простору	<p>СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>Л2. Комплексне оцінювання потенціалу регіону. Показники оцінювання потенціалу просторової інтеграції бізнесу. Оцінювання впливу потенціалу просторової інтеграції бізнесу у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону</p> <p>СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Регіональна економічна діагностика. Регіональні рахунки. Кон'юнктурний аналіз регіональної економіки Національні та міжнародні індекси розвитку територій. Методи аналізу кластеризації регіонів</p> <p>Навчальні завдання: Опитування за тематикою аналітичних презентацій. Розв'язання практичного кейсу з кластеризації економічного простору</p> <p>СР. Підготовка аналітичних презентацій за темою лекцій.</p> <p>П2. Комплексне оцінювання потенціалу регіону. Показники оцінювання потенціалу просторової інтеграції бізнесу. Оцінювання впливу потенціалу просторової інтеграції бізнесу у забезпеченні соціально-економічного розвитку регіону.</p> <p>Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Опитування за тематикою аналітичних презентацій..</p> <p>СР. Підготовка аналітичних презентацій за темою лекцій. Підготовка до тестування.</p>	кейсу
15-17	4	4	8	<p>Тема 7. Управління просторовим розвитком економічних систем</p>	<p>Л1. Концепція сталого розвитку. Міжнародні регулятори розвитку економічного простору. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.</p> <p>СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>Л2. Ціновий (тарифний) аспект механізму реалізації регіональної політики. Інвестиційний механізм реалізації регіональної політики. Експортний потенціал України. Концепція розвитку просторового потенціалу.</p> <p>СР. Робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами</p> <p>П1. Концепція сталого розвитку. Міжнародні регулятори розвитку економічного простору. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.</p> <p>Навчальні завдання: Аналітичні доповіді та дискусійні обговорення за їх тематикою</p> <p>СР. Підготовка до аналітичної доповіді.</p> <p>П2. Ціновий (тарифний) аспект механізму реалізації. Інвестиційний механізм реалізації регіональної політики. Експортний потенціал України. Концепція розвитку просторового потенціалу.</p> <p>Навчальні завдання: Тестування за темою лекції. Практичний кейс з оцінювання ефективності просторового розвитку. Аналітичні доповіді та дискусійні обговорення за їх тематикою.</p> <p>СР. Підготовка аналітичної доповіді та тестування.</p>	Тестування, виконання аналітичної доповіді, практичного кейсу
17		2	2	Теми 5-7.	П17. Модульна контрольна робота, частина 2 (МКР)	Оцінювання ПРН за Т. 4-7
18		2	6	Залік	СР: підготовка до складання заліку	Виконання залікової контрольної роботи або отримання

						заліку згідно поточного рейтингу
Разом	18	36	66			

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 годин самостійної роботи. На самостійну роботу вноситься: підготовка до аудиторних занять, до виконання модульної контрольної роботи, підготовка реферату, підготовка до складання семестрового контролю

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	56	Підготовка до аудиторних занять
2	4	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Правила відвідування занять. Відвідування занять є вільним, бали за присутність на лекція та практичних заняттях не додаються, штрафні бали не передбачаються. Втім, вагома частина рейтингу формується через активну участь у заходах на практичних заняттях. Варто дотримуватись розкладу занять, при запізненні більше ніж на 15 хв., долучатись до другої частини заняття (після перерви).

Дистанційний режим навчання. У разі запровадження обмежень на відвідування навчальних аудиторій університету, пов'язаних з введенням карантину або режиму воєнного стану в державі, освітній процес здійснюється у дистанційному режимі відповідно до Положення про дистанційне навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/188>), Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі (<https://osvita.kpi.ua/node/148>). Заняття за умови дистанційного відбуваються у вигляді онлайн-конференції на платформі Google Meet. Посилання на онлайн-конференцію видається на початку семестру і розміщується в дистанційному курсі. З метою забезпечення якісної підготовки здобувачів, дистанційний курс дисципліни розміщено на Платформа дистанційного навчання «Сікорський» (<https://classroom.google.com/c/NzEwODgzNDIzMDAw>). Результати оцінювання висвітлюють у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Правила поведінки на заняттях. На заняттях слід дотримуватись норм етичної поведінки визначених у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>). На території університету здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>). В аудиторіях на лекційних та практичних заняттях, а також під час проведення занять у формі відеоконференції, користуватись мобільним телефоном потрібно у беззвучному режимі і тільки для пошуку необхідної для виконання завдань інформації, у т.ч. в інтернеті. Під час дистанційного режиму навчання слід використовувати інформацію розміщену на Платформі дистанційного навчання «Сікорський» / Електронний кампус, а також для окремих занять – інформацію розміщену на <https://classroom.google.com/c/NzEwODgzNDIzMDAw>). Активність, опрацювання та підготовка аналітичних матеріалів за результатами опрацювання лекційного матеріалу, аналітичних доповідей та навчальних завдань є запорукою успішного освоєння матеріалу та формування відповідних програмних результатів.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття, що включають відвідування науково-практичних заходів, лекторів, тренінгів в межах тематики дисципліни. Для опанування і поглиблення практичних навичок для спільного проведення занять можуть бути запрошені професіонали-практики (стейкхолдери).

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Положення про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>) регламентує визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. У разі проходження здобувачем/здобувачкою онлайн курсу чи іншого елементу неформальної освіти за наведеною у розділі «Додаткова інформація з дисципліни». Здобувачеві/здобувачці можуть бути зараховані окремі змістовні модулі або теми дисципліни. В такому разі здобувач звільняється від виконання відповідних завдань, отримуючи за них максимальний бал відповідно до рейтингової системи оцінювання. У разі навчання на неформальній освіті за самостійного її обрання проходиться процедура валідації, що передбачає подання здобувачем заяви на ім'я декана, декларації підтверджувальних документів. Рішення про визнання чи не визнання приймається комісією у складі завідувача кафедри, викладача, гаранта освітньо-професійної програми..

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів. Заохочувальні бали можуть бути отримані за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт, додаткове проходження онлайн курсів з поглибленим вивченням окремих тем курсу, наукові публікації. Штрафні бали не нараховуються. Заохочувальні бали не входять до основної шкали РСО, а їх сума не може перевищувати 10% рейтингової шкали для РСО-1.

Політика оцінювання контрольних заходів. Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контролі результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>) регламентують оцінювання контрольних заходів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає не менше 60% від балів, визначених для цього контрольного заходу, а негативний результат оцінюється в 0 балів.

Поточний контроль проводиться як оцінювання результатів навчання здобувачів на основі поопераційного контролю та накопичення рейтингових балів за виконання завдань у процесі навчання відповідно до РСО.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр і передбачає проведення модульної контрольної роботи (поділеної на 2 частини), яка здійснюється у вигляді письмової контрольної роботи, що містить теоретичні та аналітичні завдання. Умовою отримання позитивної оцінки з календарного контролю за освітнім компонентом є значення поточного рейтингу здобувача не менше, ніж 50 % від максимально можливого на час проведення такого контролю.

Семестровий контроль проводиться у формі заліку за РСО-1 (першого типу), що передбачає оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів впродовж семестру, передбачених заходами поточного контролю. Результати оцінювання висвітлюються у АС «Електронний кампус» на особистій сторінці здобувача (<https://ecampus.kpi.ua>).

Політика дедлайнів та перескладань. Модульну контрольну роботу складаються лише у призначений день, визначений структурно-логічною побудовою курсу. Якщо контрольні заходи, або виконання завдань пропущені з поважних причин (хвороба або вагомі життєві обставини), надається можливість додатково скласти завдання протягом найближчого тижня. Невиконання завдань, а також порушення термінів їх виконання з неповажних причин є причиною відсутності балів за ці контрольні заходи. Порядок ліквідації академічної заборгованості та перескладання семестрового контролю регулюється Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>). Здобувач/здобувачка, у якого/якої за результатами семестрового контролю виникла академічна

заборгованість, має право її ліквідувати відповідно до Положення про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/177>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Якщо здобувач/здобувачка висловлюють незгоду з оцінкою за результатами контрольного заходу, він/вона має право подати апеляцію у день оголошення результатів відповідного контролю на ім'я декана факультету за процедурою визначеною Положенням про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Політика щодо академічної доброчесності. Необхідним під час виконання завдань з дисципліни є дотримання політики та принципів академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>), які, у тому числі викладено у Кодексі честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>), Положенні про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/47>). У разі виявлення дублювання робіт, плагіату роботи отримують нульовий рейтинг. У разі виявлення не належних посилань за результатами перевірки на наявність запозичень, індивідуальні завдання не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі завдання, як під час виконання навчальних завдань з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ для автоматичної генерації відповідей без подальшого їх аналізу та доопрацювання заборонено. Здобувачам не рекомендується покладатися на ШІ як на єдине джерело інформації. Важливо перевіряти та аналізувати отримані дані з інших авторитетних джерел. Усі випадки використання ШІ для виконання завдань мають бути чітко вказані та задокументовані. Це стосується як використання текстових генераторів, так і інших інструментів ШІ. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи першого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання

8.1. Поточний контроль (max 100 балів)

8.1.1. Робота на практичних заняттях (max 70 балів)

1. *Опитування на практичних заняттях шляхом обговорення тем лекції (max 15 балів).*

Розрахунок за одну відповідь (5 відповідей):

- 3 бали – активна робота, повні відповіді під час виконання;
- 2 бали – плідна робота, часткові відповіді під час виконання;
- 0 балів – пасивність.

2. *Тестування на практичних заняттях (max 21 балів). Розрахунок за результатами тестування (7 тестів):*

- 0,3 бала – відповідь на тестове питання правильна; –
- 0 балів – відповідь не правильна. –

3. *Виконання аналітичних завдань (max 15 балів). Розрахунок за одну відповідь (5 відповідей):*

- 3 бали – активна робота, повні відповіді під час виконання;
- 2 бали – плідна робота, часткові відповіді під час виконання;
- 0 балів – пасивність.

4. *Виконання практичних кейсів (max 9 балів). Розрахунок за одну відповідь (3 відповіді):*

- 3 бали – активна робота, повні відповіді під час виконання;
- 2 бали – плідна робота, часткові відповіді під час виконання;
- 0 балів – пасивність.

5. Виконання презентацій (мак 5 балів). Розрахунок за одну презентацію:

- 5 балів – творче виконання аналітичного завдання;
- 4-3 бали – аналітичне завдання розкрито глибоко, проявляється знання матеріалу, можливі помилки і деякі неточності;
- 2 бали – знання матеріалу поверхове, що не глибоко не відображається в виконанні аналітичного завдання, можливі помилки і деякі неточності
- 0 балів – пасивність.

5. Виконання аналітичних доповідей (мак 5 балів). Розрахунок за одну відповідь:

- 5 балів – творче виконання аналітичного завдання;
- 4-3 бали – аналітичне завдання розкрито глибоко, проявляється знання матеріалу, можливі помилки і деякі неточності;
- 2 бали – знання матеріалу поверхове, що не глибоко не відображається в виконанні аналітичного завдання, можливі помилки і деякі неточності
- 0 балів – пасивність.

8.1.2. Модульна контрольна робота (мак 30 балів)

Модульна контрольна робота складається з двох частин (контрольна робота 1 (15 балів) та контрольна робота 2 (15 балів). Кожна з них містить: теоретичне питання (одне питання ,1 бал), тестових завдань (6 тестів, 1 бали кожний); аналітичні завдання (2 завдання, загалом 8 балів).

Розрахунок балів за одну контрольна роботу:

- 15 балів –
 - 1) викладено теоретичні питання всебічно, безпомилково і логічно;
 - 2) виконано тестові завдання правильно;
 - 3) аналітичні завдання виконані правильно, результати обґрунтовані
- 12-13 балів –
 - 1) викладено теоретичні питання безпомилково, достатньо повно і без ознак плагіату;
 - 2) тестові завдання виконано з 1 помилкою;
 - 3) витримано логіку вирішення аналітичних завдань, але припущено несуттєвих помилок
- 10-11 балів –
 - 1) викладено теоретичні питання не повністю, основні аспекти розкрито;
 - 2) виконано не всі тестові завдання правильно;
 - 3) допущено помилки при виконанні аналітичних завдань, відповідь не достатньо обґрунтована
- 9 балів –
 - 1) не розкрито теоретичне питання або викладення відсутнє;
 - 2) виконано не всі тестові завдання правильно;
 - 3) допущено помилки при виконанні аналітичних завдань, відповідь не обґрунтована, завдання виконане на основі припущень
- 0 балів – завдання контрольної роботи не виконані, або виконані неправильно

8.2. Календарний контроль.

Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

- 7 тиждень – Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 15 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 1
- 14 тиждень - Умова отримання атестації: поточний рейтинг не менше 25 балів. Складено модульну контрольну роботу – частину 2

8.3. Семестровий контроль (залік) (мак 100 балів)

Умовою допуску до заліку є виконання навчальних завдань та модульної контрольної роботи. Залік отримується здобувачем без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша за 60. Здобувач, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів складають залікову контрольну роботу. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі. Залікова контрольна робота проводиться на останньому за розкладом занятті з дисципліни.

Розрахунок балів за виконання завдань залікової контрольної роботи:

Залікова контрольна робота оцінюється із 100 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з двох частин: теоретичні питання (10 питань); тестові завдання (25):

Теоретичні питання

- 5 балів Відповідь на питання викладено правильно, всебічно, безпомилково і логічно
- 4 балів Відповідь на питання викладено безпомилково, не достатньо повно проте з застосуванням набутих теоретичних знань
- 3 балів Відповідь на питання викладено не повністю, але основні аспекти розкрито
- 0 балів Не має відповіді

Тестові завдання

2 бали Відповідь вірна
0 балів Відповідь не вірна

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль (додаток А до силабусу);
Можливе зарахування сертифікатів проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою у рейтинг здобувача. Рекомендовані онлайн курсирозміщені на платформах онлайн освіти Coursera та Prometheus (як приклад, «Підготовка та впровадження проектів розвитку громад» (платформа онлайн освіти Prometheus). Викладення дисципліни може бути переведено у дистанційну форму за відповідних умов згідно розпоряджень університету.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри економічної кібернетики, д.е.н., проф.,

Вовк Ольгою Миколаївною

Ухвалено кафедрою економічної кібернетики (протокол №18 від 18.06.2024 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 10 від 24.06.2024р.)

ДОДАТОК А

Перелік питань для підготовки до заліку

1. Просторова економіка як об'єкт досліджень.
2. Просторова інтеграція економічних систем.
3. Просторова організація бізнесу.
4. Просторовий розвиток підприємств
5. Основні поняття теорії регіоналістики.
6. Концептуальні положення та еволюція теорії геоeкономіки.
7. Концепції просторової локації економічних систем.
8. Сучасні теорії регіональної економіки.
9. Наукові засади теорії формування просторових кластерів
10. Розвиток теорії економічного районування
11. Сучасні теоретичні проблеми економічного районування.
12. Економічні райони та територіальна організація господарства України.
13. Міжнародна економічна інтеграція, її суть, види, типи та форми.
14. Фактори розміщення продуктивних сил і формування регіональної економіки.
15. Вплив факторів регіонального розвитку на розміщення підприємства на території регіону.
16. Економічні райони.
17. Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.
18. Міжнародна інтеграція та глобалізація ринків.
19. Вільні економічні зони як інструмент інвестиційного механізму регіональної політики.
20. Методи, інститути, важелі реалізації економічної політики в просторі.
21. Інституційний механізм регулювання в просторовій економіці.
22. Механізм міжбюджетних та податково-бюджетних відносин реалізації просторової економічної політики
23. Визначення регіональної політики, її мета і завдання.
24. Основні напрямки, рівні та принципи регіональної політики.
25. Регіональна економічна діагностика.
26. Регіональні рахунки.
27. Кон'юнктурний аналіз регіональної економіки
28. Національні та міжнародні індекси розвитку територій.
29. Методи аналізу кластеризації регіонів.
30. Концепція сталого розвитку.
31. Міжнародні регулятори розвитку економічного простору.
32. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.
33. Ціновий (тарифний) аспект механізму реалізації регіональної політики.
34. Інвестиційний механізм реалізації регіональної політики.
35. Експортний потенціал України.
36. Концепція розвитку просторового потенціалу.